

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (HE 55/2020 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Maarit Pihkala, valtiovarainministeriö (etäkuuleminen)
- neuvotteleva virkamies Jaana Vehmaskoski, valtiovarainministeriö (etäkuuleminen)

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Valtakunnansyyttäjän toimisto
- Finanssivalvonta
- Suomen Pankki
- Valtakunnanvoudinvirasto
- keskusrikospoliisi
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- Tulli
- Verohallinto
- Kansaneläkelaitos
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Finanssiala ry
- Suomen Yrittäjät ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annettua lakia. Esityksessä ehdotetaan korjattavaksi sellaisia lain määritelmiä, jotka ovat aiheuttaneet epäselvyyttä lain soveltamisessa. Esityksessä ehdotetaan myös korjattaviksi ja tarkennettaviksi eri toimijoiden osalta niitä tietoja, joita ne ovat lain mukaan velvoitettuja luovuttamaan viranomai-

Valiokunnan mietintö TaVM 21/2020 vp

sille tiedonhakujärjestelmän kautta tai antamaan Tullille pankki- ja maksutilirekisteriin tallennettavaksi.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Talousvaliokunta viittaa aikaisemmin lausunnossaan TaVL 18/2020 vp — E 67/2020 vp ilmaiseksi kantoihin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämiseen pyrkivän lainsäädännön kehittämiseksi. Tuossa lausunnossa esitettyä täydentäen talousvaliokunta pitää tärkeänä, että rahanpesuun ja terrorismin rahoituksen ja harmaan talouden eri muotoihin puututaan tehokkain toimenpitein.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskeva sääntely on sillä torjuttavan ilmiön ylikansallisuuden vuoksi tarkoituksenmukaista toteuttaa kansainvälisesti yhdenmukaisin säännöksin, jotka mahdollistavat myös tarpeellisen kansainvälisen tietojenvaihdon. Kansallisin toimin toteutettuna lainsäädäntöön ja viranomaisten toimivaltuuksien väliin jää katvealueita, jotka vaarantavat sääntelyn tavoitteiden saavuttamisen.

Valiokunta muistuttaa kuitenkin, että sähköisen rahaliikenteen nopeutta ja helppoutta hyödynnetään pääasiallisesti täysin laillisiin tarkoituksiin, ja pitää tärkeänä, ettei perusoikeuksien alaan kuuluvaa yksityisyyden suojaa rajoiteta tarpeettomasti sääntelyn sinänsä tärkeistä tarkoituspäristä huolimatta. Sääntelyn ja viranomaistoimien tulee kytkeytyä johdonmukaisesti toisiinsa niiden tarkoituksenmukaisuuden varmistamiseksi. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen lainsäädäntö edellyttää käytännössä pitkälle meneviä viranomaisvaltuuksia, minkä vuoksi on erityisen tärkeää, että valtuudet on määritelty täsmällisesti huomioiden erityisesti perustuslakivaliokunnan kannanotot (esim. PeVL 48/2018 vp — HE 167/2018 vp).

Voimassa olevassa pankki- ja maksutilien valvontaa koskevassa sääntelyssä on pyritty löytämään tasapaino yhteiseurooppalaisen sääntelyn ja kansallisten olosuhteidemme huomioimisen välillä. Käsillä olevalla hallituksen esityksellä on tarkoitus korjata lainsäädännössä havaittuja teknistyypisiä virheitä ja epäselvyyksiä.

Talousvaliokunta katsoo, että ehdotetut muutokset ovat tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia eikä niillä olennaisesti muuteta sääntelyn sisältöä. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen mukaisen lainsäädännön hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 55/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö TaVM 21/2020 vp

Helsingissä 23.9.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juhana Vartiainen kok
varapuheenjohtaja Hanna Kosonen kesk
jäsen Eeva Kalli kesk
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Matias Mäkyne sd
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Janne Sankelo kok
jäsen Veikko Vallin ps
jäsen Tuula Väätäinen sd
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Satu Hassi vihr
varajäsen Olli Immonen ps
varajäsen Kai Mykkänen kok
varajäsen Heikki Vestman kok
varajäsen Ville Vähämäki ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller